

Designing Voices for Our Lives - zněl název projektu zaštiťovaného Association Européenne des Conservatoires (AEC), na jehož organizaci se z velké části podílela také Universität Mozarteum Salzburg. Tyto dvě instituce spojuje jméno jedné ženy - Elisabeth Gutjahr, která je viceprezidentkou asociace a zároveň rektorkou zmiňované univerzity v Salcburku. Díky kontaktu s tehdejší děkankou Hudební fakulty Janáčkovy akademie múzických umění v Brně Barbarou Maria Willi byla informace o konání tohoto výjimečného projektu distribuována přibližně 26. ledna 2025 také na Katedru zpěvu HF JAMU. Přihlášky včetně požadavků životopisu a několika různých nahrávek musely být zaslány nejpozději do 31. ledna. Ačkoli přihlášku podalo několik studentů, z finančních důvodů mohla škola potvrdit účast pouze jednoho studenta, kterého však nominovala samotná salcburská univerzita.

Vrchol projektu představoval koncert 23. května v Austrian Pavilion's National Day Hall v rámci celosvětové kulturní výstavy EXPO 2025, jež se v letošním roce konala v japonském městě Ósaka s podtitulem Designing Future Society for Our Lives. Téměř pět desítek studentů z celého světa, zejména pak Evropy, se v japonské metropoli setkala, aby během čtrnácti dnů secvičilo pod vedením sbormistra a dirigenta Jörna Hinnerk Andresena asi sedmdesátiminutový program pro sbor a cappella, jenž zahrnoval skladby autorů, jako jsou Benjamin Britten, Roxana Panufkin, Giuseppe di Bianco, Necil Kazım Akses, Einojuhani Rautavaara, Eric Whitacre, Winton Yuichiro White nebo i W. A. Mozart či Michael Haydn. Národnostní i stylový přesah skladeb byl tedy značně bohatý a pestrý a jeho rozsah vyžadoval pečlivou přípravu ještě před prvním setkáním 12. května v Ósace.

V souvislosti s projektem lze vyzdvihnout hned několik pozitiv. Mezi první z nich rozhodně patří organizace projektu, a to od e-mailové komunikace přes dodání notového materiálu až po zajištění dopravy na koncerty v Japonsku. Vše bylo ze strany Mozartea i AEC jasně dopředu naplánované a stanovené. Obě instituce měly své organizátory, kteří byli účastníkům k dispozici v případě jakýchkoli dotazů. První informační schůzka se konala 16. března, kterou následovala elektronická distribuce notového materiálu. Před odletem jsme obdrželi e-mail s praktickými informacemi, jak se připravit na cestování do Japonska - vše potřebné týkající se například telefonních operátorů, měny, veřejné dopravy jsme tak věděli s potřebným předstihem. Překvapivě nám byly ještě před odletem zajištěny rovněž jednodenní pasy pro vstup na výstavu. Vše bylo perfektně zajištěno, proto samotný pobyt v Ósace probíhal více či méně bez obtíží. Na základě mých dosavadních osobních zkušeností mohu rozhodně v nejlepší víře podpořit HF JAMU k vylepšení organizačních strategií v obdobném duchu.

Pobyt probíhal následovně. V neděli 11. května v podvečer jsme se všichni po příletu setkali v Nagai Youth Hostel, kde jsme se přivítali. Od pondělí 12. května až do úterý 20. května pak téměř denně od 10:00 do 17:00 probíhaly zkoušky v prostorách Kobe College. V úterý 20. května jsme zároveň v dopoledních hodinách poprvé vystoupili s nastudovaným programem v sále již zmiňované univerzity. Ve středu 21. května jsme se vypravili do města Matsumoto, kde jsme kromě krátkého seznámení se s městem odzpívali v místním koncertním sále zvaném The Harmony Hall druhý celkem ze tří koncertů, ten závěrečný, jak jsem již zmiňovala, nás čekal v pátek 23. května v rámci světové výstavy.

V průběhu čtrnácti dní jsme tak příliš volného času neměli, dohromady asi dva dny. I jednotlivé dny totiž měly nabitý program, neboť zkoušky probíhaly téměř celé dny a k tomu navíc si mnoho času vyžádalo cestování veřejnou dopravou. S partou nově utvořených přátel jsme však udělali vše pro to, abychom i krátké útržky volného času plně využili a přetavili je ve společné zážitky, díky kterým jsme mohli poznat nejen japonskou kulturu, ale také architekturu či gastronomii. A tak jsme například společně naplánovali na jeden ze dvou volných dnů výlet do města Kyoto.

Zkušební proces s dirigentem Jörnem H. Andresenem mě osobně hudebně velmi naplňoval, ačkoli bude určitě dobré zmínit i jiné, dokonce protichůdné, názory účastníků, které vyplývají z jejich bohatší zkušenosti. Z rozhovorů se zahraničními studenty jsem mimo jiné totiž zjistila, že projektů obdobného formátu se účastní poměrně pravidelně, nebo minimálně častěji než my studenti HF JAMU, neboť finanční podpora ze strany jejich vzdělávacích institucí je mnohem vyšší, což dokazuje už jen to, že Mozarteum náklady hradilo nejméně desítky lidí. Na základě předchozích zkušeností tedy někteří práci Jörna H. Andresena nehodnotili tak kladně jako já, která jsem dosud nenabyla podobnou zkušenost. Studenti si stěžovali na neprofesionální přístup sbormistra zejména co se jeho chování týkalo, odsuzovali kupříkladu občasné ironické poznámky, poté také na neefektivní časové rozvržení zkoušek, jako nesprávné vnímali to, že se zabýval několik dní stejnými skladbami a prací na jejich detailech. Upřímně si myslím, že rozdílné vnímání mé a studentů ze západní Evropy (zejména Rakousko, Německo, Švýcarsko) tkvělo především v tom, že na našem území jsme stále ochotni tolerovat i více autoritativní přístupy lidí ve vedoucích pozicích, zatímco ve zmíněných zemích je mnohem více kladen důraz na tvoření přátelského tvůrčího klimatu.

Dovolím si zmínit ještě jeden pozoruhodný incident, který ve mně zarezonoval. Během generální zkoušky na první vystoupení na Kobe College bylo v určitý moment třeba přemístit podstavce pro sbor, sbormistr Andresen proto vyzval přítomné chlapce, aby tak učinili, přičemž dívkám pokynul, aby z pódia odešly. Pro mnohé z nich to však znamenalo projev diskriminace, strhla se vlna nesouhlasu, která vygradovala tím, že jedna studentka šla po skončení zkoušky za sbormistrem, aby ho informovala o tom, že se dívky cítí poníženy tímto náznakem slabosti. Druhý den zkouška začínala proslovem sbormistra a jeho omluvou za výrok z předešlého dne. Psáním těchto řádků nechci situaci hodnotit, nýbrž ji pouze zmínit v tom kontextu, že pro mě osobně byla tato zkušenost velice intenzivní. Vracím se tak k původní myšlence odstavce, kterou jsem chtěla vyjádřit své nadšení z nově osvojených dovedností pojících se se sborovou praxí. Dosud jsem nepracovala tak vysokým tempem, které navíc neslo kýžené výsledky. Stále je pro mne nepředstavitelné, že se spojilo padesát studentů (a to nejen zpěvu, ale třeba také sbormistrovství), kteří se nikdy předtím neviděli, aby společně secvičili více jak hodinový program tak vysokých požadavků.

Mé alma mater patří veliké poděkování za to, že mi poskytla nejen nabídku takového projektu mezinárodního přesahu, ale také prostředky z Grantu Rudolfa Firkušného, které pokryly velmi vysoké náklady spojené s cestou, ubytováním a stravováním. Díky účasti jsem získala mnohé - nové známosti i nové dovednosti, nové obzory, nedocenitelné srovnání se zahraničními univerzitou a v neposlední řadě intenzivní zážitek a potřebný kus odvahy. A jelikož svět je malý a o náhody v něm není nouze, bylo krásné zjištění, že se projektu účastní i má spolužačka ze zahraničního pobytu v Římě na Conservatorio di Santa Cecilia di Roma.

JAMU pak zejména po této zkušenosti přejí, aby se jí dařilo získávat více prostředků, které budou moci obdobné zážitky zprostředkovávat ve větší míře i ostatním studentům napříč různými obory, protože díky těmto výjimečným příležitostem bude naše studium o to plnohodnotnější a nezapomenutelnější a především naše akademie bude moci růst v mezinárodním měřítku.

Pro více informací navštivte:

<https://aec-music.eu/designing-sounds-and-voices-for-our-lives-world-expo-osaka-2025/>

<https://www.moz.ac.at/en/news/2024/12/call-for-singers-designing-voices-for-our-lives>

<https://www.moz.ac.at/en/news/2025/10/echoes-of-osaka-designing-voices-in-salzburg>

<https://www.expoaustria.at/en/programme/cultural-programme/>

Designing Voices for Our Lives

A project for the WORLD EXPO OSAKA 2025

AUSTRIA
EXPO 2025 OSAKA
composing the future
未来を作曲

mozarteum
university ●

mozarteum
university ●

AEC

AUSTRIA
EXPO 2025 OSAKA
composing the future
未来を作曲